

Sygn. akt II AKa 308/22

Sygn. akt II AKa 308/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lipca 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SA Rafał Kaniok (spr.)

Sędzia SA Adam Wrzosek

Sędzia SA Sławomir Machnio

Protokolant: Wiktoria Siporska

przy udziale Prokuratora Gabrieli Marczyńskiej – Tomala

po rozpoznaniu w dniu 25 lipca 2023 r.

sprawy z wniosku Ł. B. syna S. i B., ur. (...) w W. przeciwko Skarbowi Państwa o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie w dniu 28 października 2020 roku

na skutek apelacji, wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 26 kwietnia 2022 r., sygn. akt XVIII Ko 111/21

zmienia wyrok w zaskarżonej części tj. co do punktu II w ten sposób, że zasądza dodatkowo na rzecz wnioskodawcy Ł. B. kwotę 300 (trzystu) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;

w pozostałym zakresie wniosek oddala;

wydatkami poniesionymi w postępowaniu odwoławczym obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 308/22
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
CZEŚĆ WSTĘPNA		

Oznaczenie zapadłego wyroku

Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie wydany w dniu 26 kwietnia 2022 roku w sprawie sygn. akt XVIII Ko 111/21

Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny – pełnomocnik wnioskodawcy**1.3. Granice zaskarżenia**

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.3.2. Podniesione zarzuty		

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	<i>uchylenie</i>	#	<i>zmiana</i>
---	------------------	---	---------------

Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Wskazać fakt	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu.

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów	
--	--

<i>(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i>		
Wskazać fakt	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu.

STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzuty	
	<p>Zarzuty zawarte w apelacji pełnomocnika wnioskodawcy:</p> <p>obraza prawa materialnego, tj. art. 552 § 4 w zw. z art. 445 § 1 i 2 k.c., poprzez ich naruszenie polegające na rażąco nieproporcjonalnym wymierzeniu wysokości zadośćuczynienia do ustalonych przez Sąd okoliczności sprawy, które nie spełnia wymogu przesłanki „odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia”, określonej w art. 445 § 1 k.c.</p>	<p># zasadne</p> <p># częściowo zasadne</p> <p># niezasadne</p>
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny lub niezasadny.		
<p>Sąd Rejonowy w Piasecznie II Wydział Karny postanowieniem z dnia 2 lutego 2021 r. w sprawie o sygn. II Kp 733/20 orzekł o legalności lecz niesłuszności zatrzymania wnioskodawcy, co zostało wzięte pod uwagę przez Sąd Okręgowy przy orzekaniu o zadośćuczynieniu na rzecz wnioskodawcy z tytułu niewątpliwie niesłusznego zatrzymania.</p>		

Skarżący pełnomocnik wnioskodawcy nie zgodził się z przyznaną przez Sąd I instancji kwotą zadośćuczynienia zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez przyznanie zadośćuczynienia w zaniżonej kwocie nie będącej sumą odpowiednią w stosunku do okoliczności sprawy. Podniesiony zarzut okazał się częściowo zasadny.

Pomimo, iż Sąd Okręgowy zasądając na rzecz Ł. B. określoną kwotę pieniężną, wziął pod uwagę długość trwania zatrzymania tej osoby, a nadto, uwzględnieniu podlegały takie okoliczności jak: założenie wnioskodawcy kajdanek oraz nieproporcjonalność zastosowanego środka przymusu w stosunku do przedstawionych mu zarzutów, a także odczucia jakie towarzyszyły wnioskodawcy (który dodatkowo był w trakcie leczenia psychiatrycznego), tj. stan niepewności o swój los, stres, roztrzęsienie, brak wiadomości dlaczego został zatrzymany oraz negatywne skutki w postaci zmiany postrzegania władzy oraz lęk przed Policją, to w ocenie Sądu Apelacyjnego okolicznościom tym nie nadano odpowiedniego znaczenia, co skutkowało przyznaniem zadośćuczynienia w zaniżonej kwocie.

Sąd I instancji zasądził na rzecz wnioskodawcy zadośćuczynienie w wysokości 200 zł, co oznaczało znaczne zmiarkowanie wysokości przyznanej kwoty pieniężnej w stosunku do zawnioskowanej w piśmie wszczynającym przedmiotową sprawę, tj. 5000 zł. Zasądzona kwota, zdaniem Sądu Odwoławczego jest kwotą

nieadekwatną do krzywdy jakiej doznał Ł. B. w wyniku niewątpliwie niesłusznego zatrzymania w dniu 28 października 2020 r., a wręcz symboliczną, nie przedstawiającą w zasadzie żadnej wartości ekonomicznej na co słusznie zwrócił uwagę pełnomocnik wnioskodawcy.

Wysokość zadośćuczynienia musi przedstawiać odczuwalną wartość ekonomiczną adekwatną do warunków gospodarki rynkowej natomiast kompensacyjna funkcja zadośćuczynienia oznacza, że przyznana suma pieniężna ma stanowić przybliżony ekwiwalent poniesionej szkody niemajątkowej, wynagradzać doznane cierpienia fizyczne i psychiczne oraz ułatwiać przezwyciężenie ujemnych przeżyć. Jakkolwiek nie może naprawić krzywdy już doznanej, to w braku lepszego środka powinna dać pokrzywdzonemu rodzaj satysfakcji oraz umożliwić zaspokojenie pragnień wykraczających poza zaspokojenie zwykłych potrzeb życiowych (wyrok SN z 26 listopada 2019r., sygn. IV CSK 386/18, Lex 2786140).

Korygowanie przez sąd odwoławczy wysokości zasądanego zadośćuczynienia uzasadnione jest tylko wówczas, gdy sąd pierwszej instancji przy ustalaniu tejże sumy nie uwzględnił wszystkich istotnych okoliczności, mających wpływ na rozmiar krzywdy, ewentualnie przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności sprawy jest ono niewspółmiernie nieodpowiednie, jako rażąco wygórowane lub rażąco niskie (patrz. wyrok SA w Krakowie z 14 czerwca 2019 r., sygn. akt I ACa 764/18, por. wyrok SA w Warszawie z 18 lipca 2019 r. sygn. V ACa 499/18). Mając na względzie powyższe

wskazać należy, że Sąd I instancji zwrócił uwagę na niezasadność zatrzymania wnioskodawcy, jak również towarzyszące mu okoliczności i konsekwencje, jednak sumę należnego wnioskodawcy zadośćuczynienia w zestawieniu z krzywdą jakiej doznał wnioskodawca ustalił na poziomie niewspółmiernie nieodpowiednim. Przyznana kwota 200 zł jawi się jako zaniżona. Sąd Odwoławczy doszedł do przekonania, że kwota 500 zł będzie stanowić odpowiedni ekwiwalent finansowy, który z jednej strony wynagrodzi wnioskodawcy doznane przez niego krzywdy a z drugiej strony nie będzie stanowił źródła wzbogacenia.

W ocenie Sądu Apelacyjnego wnioskodawca nie sprostął obowiązkowi wykazania doznanej przez siebie krzywdy, która wymagałaby przyznania rekompensaty w kwocie 5000 zł. Czas zatrzymania wnioskodawcy był stosunkowo krótki, poza zastosowaniem wobec niego środka przymusu w postaci kajdanek nie doznał żadnych niedogodności, ponadto w czasie prowadzenia czynności z udziałem wnioskodawcy obecny był jego obrońca, czym zrealizowane zostało przysługujące mu prawo do obrony.

Wnioskodawca nie wykazał również aby w związku z niesłusznym zatrzymaniem doznał szczególnego cierpienia psychicznego, a to na nim zgodnie z art. 6 k.c. spoczywał ciężar udowodnienia faktu, z którego wywodził skutki prawne. Wnioskodawca tymczasem nie przedłożył żadnych dokumentów świadczących o pogorszeniu jego stanu zdrowia na skutek zdarzenia z dnia 28 października 2020 r. W przedłożonej

do akt sprawy dokumentacji medycznej brak jest jakiegokolwiek wzmianki świadczącej o tym, aby przedmiotowe zdarzenie stało się przyczyną pogorszenia stanu zdrowia wnioskodawcy. Ponadto, w badaniu psychologicznym sam wnioskodawca stwierdził, że nie ma żadnej traumy związanej ze zdarzeniem, natomiast biegła psycholog M. B. w opinii sądowo – psychologicznej z dnia 18 marca 2022 r. stwierdziła że w dacie zdarzenia wnioskodawca był w stabilnym stanie psychicznym który nie pogorszył się na skutek zdarzenia.

Tym samym, podniesiony w apelacji pełnomocnika wnioskodawcy zarzut znalazł jedynie częściowe uzasadnienie, co spowodowało konieczność uwzględnienia apelacji w części i zmianę zaskarżonego wyroku poprzez podniesienie kwoty zasądzzonego zadośćuczynienia jedynie do kwoty 500 zł.

Wnioski

W apelacji pełnomocnika wnioskodawcy:

o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie zgodnie z wnioskiem wnioskodawcy w zaskarżonym zakresie, względnie o uchylene zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, o zasądzenie na rzecz wnioskodawcy kosztów ustanowienia w sprawie pełnomocnika według przepisanych norm.

zasadny

częściowo zasadne

niezasadne

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny lub niezasadny.

Z przyczyn, jak wyżej.	
------------------------	--

Wskazać wszystkie okoliczności, które sąd uwzględnił z urzędu, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów (art. 439 k.p.k., art. 440 k.p.k.).	
Zwiążle o powodach uwzględnienia okoliczności.	
ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1	Przedmiot utrzymania w mocy
Wyrok został utrzymany w mocy w tej części, w jakiej nie został zmieniony, tj. w pkt. II co do oddalenia wniosku powyżej kwoty 500 zł.	
Zwiążle o powodach utrzymania w mocy.	
Z przyczyn, jak wyżej.	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
Wyrok został zmieniony poprzez zasądzenie dodatkowo zadośćuczynienia na rzecz Ł. B. w kwocie 300 (trzystu) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.	
Zwiążle o powodach zmiany.	
Z przyczyn, jak wyżej.	

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia		
		# art. 439 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia.		
	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia.		
	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia.		
4.	Konieczność warunkowego umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia i warunkowego umorzenia ze wskazaniem podstawy prawnej warunkowego umorzenia postępowania.		
5.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia.		

5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
5.4. Inne rozstrzygnięcia z wyroku		
Lp.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.
Koszty Procesu		

Wskazać oskarżonego.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.
	III.	Podstawą decyzji o obciążeniu Skarbu Państwa wydatkami poniesionymi w postępowaniu odwoławczym był przepis art. 554 § 4 k.p.k.

PODPISY

.3. Granice zaskarżenia	
Kolejny numer załącznika	1
Podmiot wnoszący apelację	Pełnomocnik wnioskodawcy
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie wydany w dniu 26 kwietnia 2022 roku w sprawie sygn. akt XVIII Ko 111/21

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli		

	mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# Zmiana